Osrednja knjižnjic
Koper
66ooo Koper

1952-1982
MEHANOTEHNIKA
5. 1. 84
JUGOSLAVIJA
00150

mi

mehanotehnika izola

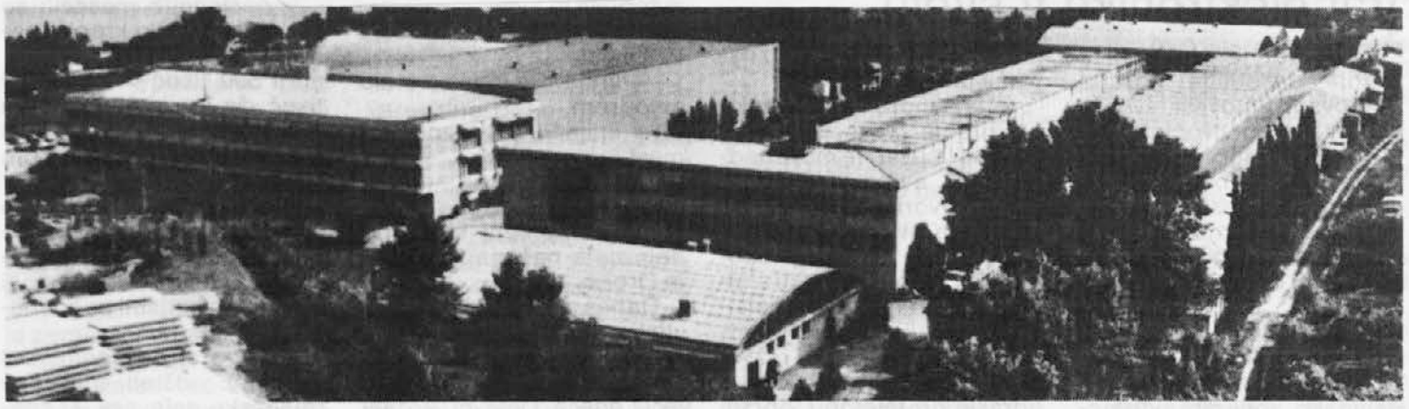

December 1983

glasilo delovne organizacije

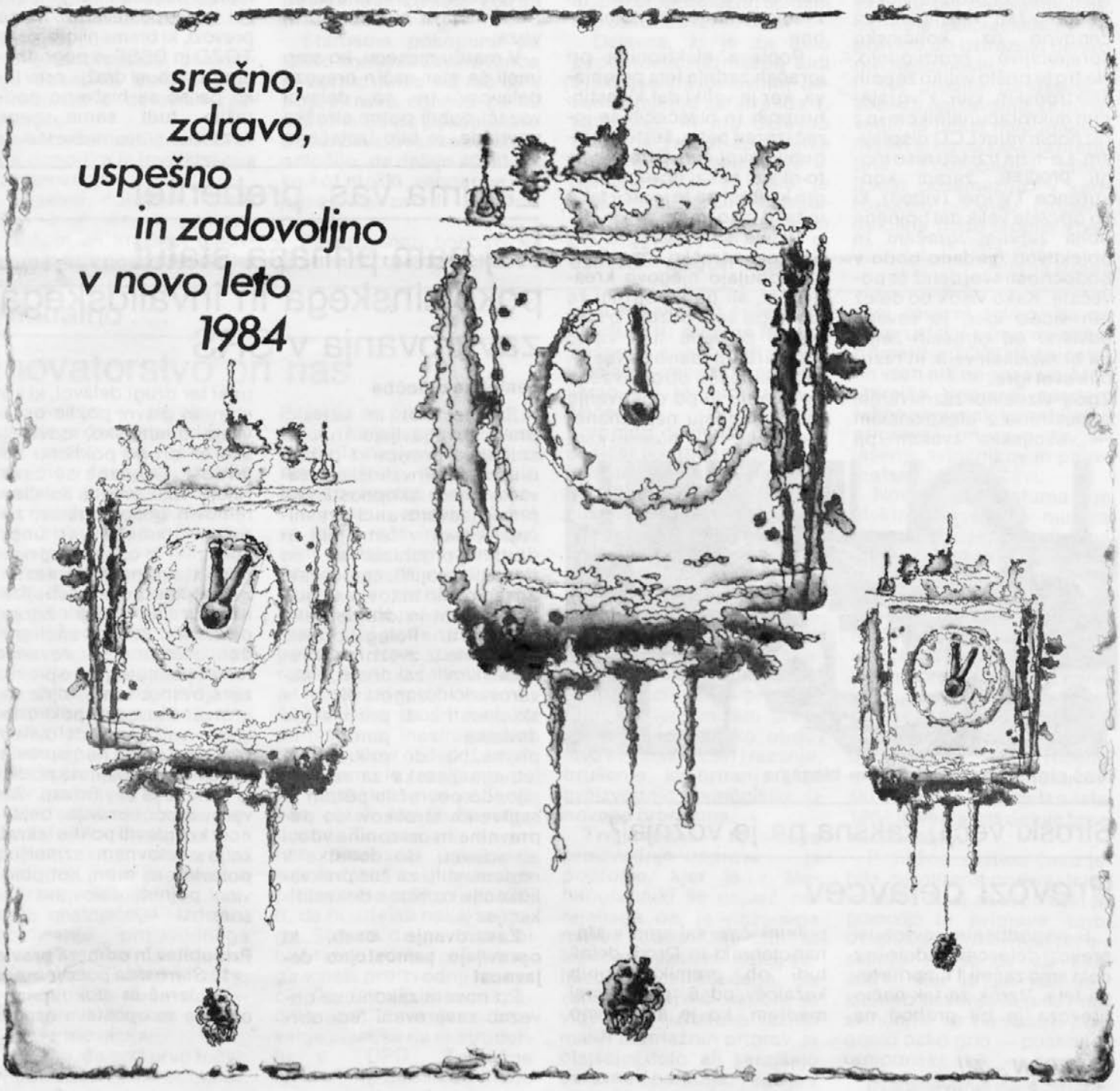

Aktualno — je elektronika zasvojila naše otroke?

Val elektronike v svetu

Tako kot je elektronika zadnja desetletja prodrla vsepovsod v človeški svet, je ravno tako v področje igrač.

Poseben zagon v tej smeri je dala tehnologija mikroelektronskih vezij. Tako zaradi izredno nizkih cen, kakor tudi do skrajnosti zreduciranih dimenzij krmilnih sistemov.

V sedemdesetih letih se je na svetovnih tržiščih pojavila neverjetna obilica raznih daljinsko vodenih avtomobilov, čolnov, letal, elektronskih fliperjev, ki smo jih delali tudi pri nas, žal pa smo daleč stran od svetovnih virov cenene elektronike. Naši domači proizvajalci so se pokazali nezmožni za cenovno oz. količinsko sprejemljivo proizvodnjo. Na trg je prišlo veliko žepnih elektronskih iger z vgrajenim mikroračunalnikom in z raznobarvnim LCD displayem. Le-ti na tržišču niso mogli prodreti zaradi konkurence TV iger (video), ki so odvzele velik del bojnega polja žepnim igračam in objektivno gledano bodo v bodočnosti svoj delež še povečale. Kako visok bo delež teh video iger, je seveda odvisno od otroških želja, da bi raziskali velik in raznolik svet igre.

Zgolj vizuelno zaznavanje, popestreno z elektronskim — „vesoljskim" zvokom, pa je za otroško željo spoznavanja premalo.

Igrača mora nuditi otroku aktiviranje vseh njegovih čutov. Ničesar ne more nadomestiti avtomobilčka, ki drvi po dvorišču ali parketu, se umika oviram, ali jih zadane. Prav tako nenadomestljiv je telefon, ki je stalnica med najpomembnejšimi komunikacijskimi sredstvi ne glede na razvoj tehnologije. Otrok, ki vidi odrasle pri telefonu, občuti vsekakor željo, da bi tudi sam obvladal ta medij, da bi prijel slušalko v roko, vrtel številčnico in se preko žice pogovarjal vsakdanje pomembne otroške stvari, ki zvenijo tako še bolj pomembne.

Poplava elektronike pri igračah zadnja leta pojenjava, ker je veliki del kičastih, hrupnih in bleščečih se igrač izpred petih, šestih let izgubilo svoj čar. Otroku vse to ni več nekaj novega, drugih kvalitet pa te igrače tako in tako niso imele.

Ostale so igrače, ki angažirajo otroško domišlijo, vzpodbujajo njegovo kreativnost, ali pa so otroku že same po sebi blizu. To so v ožjem pogledu tudi video igre, širše gledano pa vse igrače, ki tešijo otroško željo po znanju in po odkrivanju ter obvladanju nepoznanega.

Rudenko Kofol

Naš elektronski izdelek — blagajna

Stroški večji, kakšna pa je vožnja?

Prevozi delavcev

S pogodbenimi avtobusi prevozi delavce na delo in z dela smo začeli 11. aprila tega leta. Vzrok za tak način prevoza je bil prehod na poletni čas, saj smo v Mehanotehniki in Drogi delali tudi ob premiku urinih kazalcev od 6. ure naprej medtem, ko je avtobusno podjetje Slavnik vozni red avtobusov prilagodil priporočilu republiške skupščine in pričel voziti na 7. uro.

S Slavnikom smo se dogovorili za pogodbene avtobuse in sicer:

— linija Koper — Izola 220 mest,

— linija Raven — Izola avtodrom,

— linija Piran — Izola 220 mest,

— linija Medoši — Izola 100 mest,

ki so namenjeni izključno delavcem našega kolektiva in Droge.

Danes po pol leta ugotavljamo, da bi bilo potrebno za Koper povečati število mest, saj je na tej relaciji vse večja gneča. Delavci vozači sami prispevajo 210 din participacije (predlagana je višja participacija — na 350 din) za prevoz, kar je približno četrtino vrednosti povprečne cene vozne karte.

Primerjava stroškov prevoza:

V marcu mesecu, ko smo imeli še star način prevoza delavcev in so delavci vozači dobili potne stroške povrjene, je bilo izplačano na račun potnih stroškov skoraj 4205 tisoč din. Takrat se je delavcem od potnih stroškov odbijalo 110 din, kar je mesečno znesło skoraj 50 tisoč din.

V naslednjih mesecih so prevozni stroški krepko naraščali in sicer:
april 500 tisoč din, maj 570 tisoč din, junij 720 tisoč din, julij 290 tisoč din (kolektivni dopust), avgust 940 tisoč din (podražitev vozovnic). V zgoraj navedenih vsotah sta združena stroška — plačilo Slavniku in vračilo potnih stroškov tistim delavcem, ki ne morejo koristiti pogodbenih avtobusov.

Od zgoraj omejenih vsot moramo odšteti mesečne prispevke delavcev, ki znašajo okoli 130 tisoč dinarjev, ki pa kljub vsemu bistveno zmanjšajo izredno visokih stroškov za prevoz, ki so se glede na mesec marec povečali kar za 92%. Pri tem upoštevamo, da so prevozi, ki bremenijo stroške TOZD in DSSS, s pogodbenimi avtobusi dražji, prav tako pa so se bistveno podražile tudi same cene vozovnic.

Vojko Mahnič

Zanima vas, preberite!

Kaj nam prinaša statut pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS

Temeljne določbe

Zavarovanci in uživalci pravic uveljavljajo in uresničujejo pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanje v skupnosti. Del pravic zavarovanci uresničujejo tudi v temeljnih in drugih organizacijah na podlagi svojih samoupravnih splošnih aktov, v skladu z zakonom in drugimi akti skupnosti. Poleg pravic, določenih z zveznim in republiškim zakonom, zavarovanci zagotavljajo v skupnosti tudi pravice: do dodatka za pomoč in postrežbo, do enkratnega letnega zneska za rekreacijo, do povračila potnih in selitvenih stroškov, do odpravnine in oskrbnine vdovi ali vdovcu, do dodatka k nadomestilu za čas prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije.

Zavarovanje oseb, ki opravljajo samostojno dejavnost

Po novem zakonu so obvezno zavarovani tudi obrtniki ter drugi delavci, ki kot edini in glavni poklic opravljajo umetniško, odvetniško ali drugo poklicno dejavnost. Obvezno se zavarujejo tudi kmetje in člani njihovih gospodarstev, združeni kmetje vrhunski športniki in osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo za čas brezposelnosti. Statut ureja, kdaj zgoraj omenjeni zavarovanci pridobijo lastnost zavarovanca ter pojasnjuje, da opravlja zavarovanec samostojno dejavnost kot edini poklic takrat, ko ni v delovnem razmerju, ali ne opravlja druge dejavnosti, na podlagi katere je zavarovan. Zavarovanec opravlja dejavnost kot glavni poklic takrat, ko je v delovnem razmerju s polovico ali manj kot polovico polnim delovnim časom.

Pridobitev in odmera pravic

1. Starostna pokojnina

Za izračun pokojninske osnove se upošteva osebni

dohodek, ki ga je za delavne uspehe, dosežene z delom v polnem, krajšem ali daljšem od polnega delovnega časa, dobil zavarovanec za svoje živo in minulo delo po osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, določenih v samoupravnem splošnem aktu TOZD. V to ne štejejo razni denarni prejemki in dodatki, ki se izplačujejo mimo osnov in meril delitve po delu.

Poleg zgoraj navedenega se za izračun pokojninske osnove šteje še:

— osebni dohodek, ki ga je zavarovanec dobil za delo v času, ki ga je po zakonu dolžan delati več kot poln delovni čas, če se tako delo šteje kot posebni delovni pogoj in za delo z nepolnim delovnim časom.

— nadomestilo za inovacijo, prejeto pod pogoji, določenimi v samoupravnem splošnem aktu in zakonu,

— nadomestila osebnega dohodka, izplačana po predpisih o delovnih razmerjih,

— nadomestila osebnega dohodka iz invalidskega zavarovanja.

Osebni dohodek, dosežen z delom v polnem, daljšem ali krajšem delovnem času v posameznem letu zavarovanja, se preračuna na povprečni znesek, ki ustreza osebnemu dohodku za poln delovni čas, določen z zakonom.

Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove v odstotkih tako kot dosedaj in sicer:

— za zavarovanca z zavarovalno dobo 15 let 35% pokojninske osnove, nato se za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe poveča za 2% pokojninske osnove,

— za zavarovanko z zavarovalno dobo 15 let 40% pokojninske osnove, nato se za vsako nadaljnje leto do 20 let pokojninske dobe poveča za 3%, za vsako leto nad 20 let pokojninske dobe pa za 2% pokojninske osnove.

Če pokojninska doba ne znaša polno leto, vendar pa vsaj 6 mesecev, se odstotek poveča z polovico odstotka, določenega za leto pokojninske dobe.

Starostna pokojnina pa lahko znaša za zavarovance in zavarovanke največ 85% pokojninske osnove za 40 oziroma 35 let pokojninske dobe. Zavarovanke se lahko odločijo, da delajo 40 let tako kot moški, vendar se jim pokojnina zaradi tega ne poveča.

Zavarovancu, borcu NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 se za vsako leto pokojninske dobe nad 35 let (moški), oziroma 30 let (ženske) pokojnina poveča za 1%, skupno pa največ za 5%. Za vse ostale zavarovance, ki delajo več kot 35 oz. 40 let (moški), povečanje pokojnine za 1% letno ne velja. Z novim zakonom je uvedena tudi predčasna pokojnina, do katere bi imel pravico zavarovanec glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil starost 60 let, oziroma zavarovanka, če bi dopolnila starost 55 let, zmanjša:

— za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj za 1,5%.

— za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let (moški) oziroma 35 let (ženske) pa za 0,5%.

Lestvica za zmanjšanje pokojnine za vsako polno leto je sledeča:

star. let M	Ž	pokojninska doba	M 39	38	37	36	35
			Ž 34	33	32	31	30
59	54		2,0	2,5	3,0	3,5	4,00
58	53	odstotek	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5
57	52	zmanjšanja	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0
56	51	pokojnine	6,5	7,0	7,5	8,0	8,5
55	50		8,0	8,5	9,0	9,5	10,0

2. Invalidsko zavarovanje

Vzroki za nastanek invalidnosti so poškodba pri delu, poklicne bolezni, bolezni in poškodbe izven dela.

Delavca, ki je za delo popolnoma nezmožen tudi s skrajšanim delovnim časom, štejemo za invalida 1. kategorije in mu delovno razmerje zaradi upokojitve preneha. Delavec, ki je delno zmožen za delo, je lahko invalid 2. ali 3. kategorije. Ti invalidi imajo pravico do dela z delovnim časom, ki ustreza njegovi delovni zmožnosti, pravico do razporeditve na druga ustrezna dela in naloge, oziroma pravico do ustrezne zaposlitve, pravico do prekvalifikacije, oziroma dokvalifikacije ter pravico do ustreznih denarnih nadomestil.

Ker prostor ne dopušča širšega opisovanja, sem navedel le nekaj najpomembnejših stvari iz zakona in statuta. Podrobnosti lahko izvejo posamezniki v kadrovskem oddelku. Opisana določila bodo stopila v veljavo s 1. 1. 1984. leta.

Vojko Mahnič

Aktualno . . .

Inovatorstvo pri nas

Inovacije — parola današnjega dne. O tem slišimo po radiu, po televiziji, beremo v časopisu, skratka sredstva javnega obveščanja nas dobesedno zasipavajo z obvestili o inovacijah tu in tam.

Pravzaprav — kaj je to — inovacija. Če pogledamo, kaj piše o tem naš samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pospeševanje ustvarjalnega dela ter ugotavljanje prispevka k povečanju dohodka z inovacijami, moramo najprej najti 12. člen, ki nam pojasnjuje, kaj pravzaprav „paše" v ta koš.

Med ostalimi točkami najdemo v tem členu še: nov izdelek, nov proizvodni postopek, nove proizvodne naprave, izboljšanje kvalitete obstoječega izdelka, izboljšanje proizvodnega postopka. No sedaj, ko imamo nekaj osnovnih točk, poglejmo, če se v naši Mehanotehniki sploh ukvarjamo z inovacijami.

Mislim, da pod prvo točko ni potreben daljši odgovor. Pojavlja se predvsem vprašanje, komu pripada nagrada iz naslova inovacij za nov izdelek. Nekaj novih izdelkov imamo vedno v razvijanju oz. v „osvajanju", kot se temu reče in prepričan sem, da tako tudi mora biti. Poleg tega bi morali imeti službo za raziskavo trga (mimogrede pred leti smo jo imeli), ki bi glede na stanje in potrebe trga predlagala razvoj novih izdelkov. Tako pa je nov saj sploh ne vemo, če bo lahko prodrl na tako pomembno in dragoceno tržišče. Novi izdelki, ki jih kljub temu le razvijamo, pa so največkrat novost le za nas, ostali svet jih že dolgo pozna. To pomeni, da pri nas predvsem kopiramo tuje izdelke, zelo redko pa premoremo toliko hrabrosti, da bi izdelali nekaj svojega. Seveda drugo točko bi bilo težko reči kaj pohvalnega v naši proizvodnji inovacij. Še najbolj bi sem spadalo prečiščevanje in barvanje plastike na ekstruderju v TOPD „Tehnične igrače", na oddelku Pihane igrače. Tako kot povsod so bile tudi tu začetne težave. Točnejša analiza niti ni bila izdelana, vendar predvidevamo, da je bilo samo s čiščenjem prihranjenih ogromno delovnih ur, ki bi se sicer porabile za čiščenje in zamenjavo šob na brizgalnih strojih. Veliko izboljšanje kvalitete brizganih izdelkov je bilo doseženo z barvanjem materiala in s tem zmanjšan „škrat".

Tudi v TOZD „Pisarniške potrebščine" smo uvedli nekaj novih postopkov, ki pa ne bi mogli spadati v to skupino, vendar jih do sedaj nismo imeli v naši proizvodnji. Pri tem mislim predvsem na mehansko obdelavo kovinskih cevi (rezanje, brušenje, kalibriranje..) za proizvodnjo svinčnikov iz novega programa.

Tretja točka — to je nove proizvodnje naprave — je področje, kjer je v Mehanotehniki še največ narejenega oz. je vloženega največ truda. Pri tem bi težko pokazali na nekaj velikega — bleščečega, pa vendar... Največ napora je vloženo v izdelavo raznih malih montažnih priprav, ki olajšajo delo ali skrajšajo delovne operacije. Tega je v vsej tovarni toliko, da se bom ustavil samo na nekaj primerih v TOZD II, saj ostalih vseh niti ne poznam. Med starejše priprave spadajo razne pnevmatske nabijalne priprave, priprave za vijašenje svinčnikov in pnevmatska žaga za cevi.

Novejšega datuma je elektronski števec min za flomastre, ki je postavljen na stroju za tiskanje napisa na mine. Ko naprava prešteje do nastavljenega števila (od 1 — 999), se zapre loputa in mine nekaj časa padajo v manjši zalogovnik, delavka pa ima čas, da preštete mine vloži v škatlo. S tem števcem domače izdelave je bilo prihranjeno 5 delovnih mest in delavke so bile rešene morečega štetja. Elektronski števec je bil izdelan leta 1981 in vse ta čas deluje brez večjih težav.

Približno v istem času je bila montirana pnevmatska miza na stroj za topli tisk. S pomočjo te priprave smo dvignili produktivnost pri tiskanju klipserjev za cca 400%. Ker je pri nas reklamno tiskanje napisov na svinčnike in flomastre pogosto ozko grlo — posebno tamponski tisk — smo si

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

izdelali pnevmatski stroj za tamponski tisk. Ta stroj je sicer še v preizkušanju, saj je šele prišel iz orodjarne, prvi poizkusi pa kažejo, da bo šlo. Na stroju je uporabljeno nekaj novitet, ki jih pri ostalih strojih ni.

Seveda, načrtujemo še nekaj novosti. V izdelavi je prvi komad priprave, ki nam bo avtomatizirala brizgalnico — kjer je to možno. Pri tem bodo polizdelki z odlivkom vred padli na transportni trak, ki jih bo pripeljal do separatorja. Delavka bo ločila odlivke, ki jih bo polž potisnil v mlin, od tu bo mleti material šel nazaj v stroj. S tem bomo dosegli več zahtev naenkrat. Zmanjšali bomo zalogo odlivkov ob mlinu, preprečili prašenje materiala ali mešanje različnih materialov med seboj, zmanjšali potrebno energijo za sušenje (material bo sušen samo enkrat) in predvsem zmanjšali na minimum dokaj težaško prekladanje materiala. Fantje v TOZD VIII se ob izdelavi, ki teče že skoraj leto dni srečujejo z nekaj „jugoslovanskimi težavami". Zdaj ni tega, na ono moraš čakati 6 mesecev, za tretjo stvar je potrebno devize, ipd. Vsi skupaj upamo, da bomo preizkusili vso stvar vsaj do novega leta, čeprav čas neusmiljeno beži.

Pod 4. in 5. točko rajši ne bi nič napisal. Pa ne zato, ker ne bi bilo ničesar. Preveč bi bilo. To je namreč vsakodnevna skrb tehnologov in projektantov. Vedno je treba kaj spremeniti in izboljšati. Za vsak problem je možno najti boljšo rešitev. Samo hoteti je treba. In tega „hoteti" nam mnogokrat primanjkuje. Velikokrat namreč pozabimo, da samo ideja ni dovolj, ampak je potrebno že mnogo čisto navadnega, garaškega dela. Vrh vsega se ideje ne da prisiliti, da pride sama od sebe. Predvsem je treba delavce stimulirati, da razmišljajo in iščejo rešitve, ne pa samo kritizirajo — češ, to ni dobro.

Na Japonskem npr. mora vsak delavec enkrat na teden dati predlog za izboljšanje nečesa. Ni nujno, da je predlog dober, ampak od 1000 idej je še vedno lažje poiskati eno dobro. Tisti, ki predlogov ne daje je od sotovarišev kritiziran. Rezultati takega dela so lepo vidni.

V Jugoslaviji seveda ne bomo niti razmišljali o podobnem pristopu. Mi bomo vse rešili na „ho-ruk" od danes do jutri. Tudi inovatorstvo!

Kaj, a da ne bo šlo?

Seveda bo, saj gre ta sistem dela na vseh področjih že od povojnih časov sem.

A, da ni res?

Kaj pa kmetijstvo, pa bazična industrija, pa premogovniki, pa elektrarne, pa navtični turizem, pa, pa...

Janez Pižent

Na vrata trka vse več nezaposlenih

Od vseh obalnih občin v slovenski Istri je občina Izola najbolj proletarska, prežeta z vsemi nitmi, ki vežejo sodobnega delavca na delo in probleme, ki nastajajo ob tem, tako osebno človeške kot splošno družbene. Je ena najmanjših občin v Sloveniji po površini in številu prebivalcev in se kosa glede na razvoj delavstva v zgodovinskem pomenu z najstarejšimi industrijsko razvitimi občinami v Sloveniji. Industrija se je začela razvijati pred sto leti in to predvsem predelovalna industrija prehrane.

Znano je, da so pridelovali Izolani eno najboljših rdečih vin, ki so jih na dunajskem dvoru imenovali Kristusove solze. Hiter razvoj se je pričel z ustanovitvijo tovarne za predelovanje kvalitetnih sardel in sočivja ter razvojem industrijskega ribištva. Ta razvoj je bil pospešen za časa Avstrije, stagniral je med obema vojnama, po drugi svetovni vojni pa se je industrijski razvoj Izole razbohotel. S tem je bila podana podlaga za naraščanje števila delovnih mest in za prihod večjega števila prebivalcev v občino. Priliv dela željnih prebivalcev se je še povečal ob odhodu večjega števila meščanov med leti 1950 in 1960, kar je popestrilo tako starostno kot nacionalno strukturo občanov. Sedaj je v občini Izola 12.600 prebivalcev in v letu 1983 6089 delovnih mest. Značilno je to, da je med vsemi delovnimi mesti več kot polovica primernih za ženski spol (54,2%, v SRS 45%). V tem pogledu predstavlja občina blažilen pogoj zaposlovanja v slovenski Istri, saj so vsi povojni industrijski programi vključevali predvsem delovna mesta s pretežno „moško" delovno silo (Tomos, Luka, Splošna plovba, Iplas, Kmetijska proizvodnja ipd.).

Posebna značilnost delovnih mest v občini je ta, da imajo nižjo kvalifikacijsko strukturo kot v drugih občinah. Ekstenzivno zaposlovanje in predvsem življenje v senci Kopra in Pirana je povzročilo, da se je kvalifikacijska struktura nižala. Celo delovne organizacije, ki so se rodile v Izoli, so svoje centre prenesle v Koper ali Piran (Stavbenik, Delamaris, Trg. podjetje ipd.) in s tem prenesle kader. Tako se večji del strokovnega kadra vozi v sosednje občine, večji del (do ene tretjine) manj strokovnega kadra pa se vozi iz drugih občin v Izolo. Tudi koncentracija upravnih organov, srednjega in višjega šolstva, strokovnih služb, ki se vežejo na takšne institucije, se koncentrirajo v sosednjih občinah, kar povleče za seboj ustrezne strokovne kadre, ki v določenem smislu dajejo pečat pri zaposlovanju. Redka izjema je Bolnišnica v Izoli. Srednjih šol, ki bi številčnejše vključevale izolske mlade generacije praktično ni. Od približno 170 otrok, ki zaključi osmi razred osnovne šole v Izoli, je vključenih v izolske šole usmerjenega izobraževanja borih 10 do 20.

Le manjše število delovnih organizacij ima v občini svoja poslovna središča, kjer se odloča o programih dela in ki občini dajejo pečat (Mehanotehnika, „2. Oktober", Steklo, Marina ipd.). Večinoma so tu temeljne organizacije združenega dela, ki ne morejo vključevati višje strokovnosti, ker so pretežno izvajalske, premalo kreativne, ustvarjalne, saj so vezane na programe iz centrov od drugod. Posledica teh gospodarskih odnosov je odliv kadrov v višje razvite centre, kar ne občuti le občina Izola, temveč tudi manj razvita področja, republike in tudi države, če administrativno tega ne preprečijo. Prelivi delavcev iz občine v občino v slovenski Istri so izredni — približno tretjina delavcev se prevaža (migrira) iz občine v občino. Pri tem postane pomembno vprašanje, kdo migrira in kaj doprinese z delom v delovno organizacijo?

Zakaj se ob tem vprašanju zaustavljam? Zato, ker je v zadnjem času pri zaposlovanju v občini Izola (žal delno tudi drugod) to osnovni problem. V zadnjih desetih letih smo tako razvili izobraževanje mladih, da smo ob tem pozabili na osnovni problem, ali bomo mladim kadrom lahko nudili tudi kolikor toliko ustrezna dela. Odgovor je nikalen. V okviru občine, slovenske Istre, republike ne moremo zagotoviti ustreznih možnosti zaposlitve, kaj šele ustvarjalnega dela — vsaj v celoti ne.

Verjetno je pravilno načelo vsesplošnega izobraževanja, saj živimo v času, ko se znanje hitro menja in ga je potrebno dopolnjevati, ko se tehnologija nepopisno naglo spreminja in ji je kos le izobražen delavec. Nedopustno je to, da so delovne organizacije odrezane od vira sredstev za spreminjanje tehnologije in delajo po starem — izobražujemo pa po novem. Preprosto rečeno je, da se ličimo z novimi šolami, da prepričujemo mlade generacije o tem, kako naj se učijo, da bodo ustvarjalno delale, hkrati pa stisnemo pipo pri sredstvih za novo tehnologijo, ki bi jo naj na novo usposobljeni kadri upravljali. Posledice so...

Pred nekaj manj kot 30. leti je mlada delovna organizacija Mehanotehnika z razprtimi rokami sprejela prvega strojnega tehnika, vmes je delovna organizacija intenzivno usposabljala svoje kadre in sodelovala povsod, kjer je šlo za oblikovanje delavcev v njeni stroki. Sedaj moramo v letu 1983 s povešenimi očmi in grenko-bo odgovarjati diplomiranim inženirjem strojništva, tehnične fizike, ekonomistom ter podobnim strokovnim kadrom, da nimamo ustreznih mest, da naj poskušajo drugod, da bodo že našli in podobno. Drugod pa je še slabše...

No in posledice so, da je v občinski skupnosti Izola za zaposlovanje prijavljenih 124 brezposelnih oseb, katere resno iščejo zaposlitev, a je ne najdejo, predvsem je to mlajši strokovni kader (brez strokovne izobrazbe je lažje najti delo in tudi čakanje na delo je krajše). V ostalih občinah slovenske Istre je 790 oseb s podobnimi karakteristikami.

Kje so izhodi iz te zagate, ki ji vsi posvečamo veliko pozornosti? Prvenstveno bi morali oživiti odločanje v temelju — to je pri delavcih v

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pomoč dobite v psihohigienskem dispanzerju v Luciji:

Naše igrače tudi koristni terapevtski pripomočki

Pred kratkim smo obiskali novozgrajeni zdravstveni dom v Luciji, v katerem je vključena dejavnost, ki je prva in edina za celotno zdravstveno regijo in se ukvarja s telesnim in duševnim razvojem otrok, s posebnim poudarkom na motenost duševnega razvoja pri otrocih. Psihohigienski dispanzer, ki vključuje to dejavnost, je namenjen otrokom in mladostnikom do 18. leta starosti s čustvenimi, vedenjskimi, razvojnimi in psihosomatskimi motnjami. Vključuje potrebe po tovrstni pomoči za celotno Primorsko in del hrvaške Istre.

O ustanovitvi in delu tega dispanzerja smo se pogovarjali z dr. Milojko Kopilovič, spec. psihiater in dipl. psihologinjo Ireno Faganelli.

Pobudo za ustanovitev te dejavnosti, pri kateri v zadnjem času išče zdravniško pomoč vse več staršev z otroki in mladoletniki, je dal Zdravstveni center v Kopru. Z zgraditvijo novega sodobnega zdravstvenega doma v Luciji, je svoj prostor pridobila tudi pedopsihiatrija. V psihohigienskem dispanzerju nudi svojo pomoč motenim otrokom strokovni team, v katerem je vključen otroški psihiater, klinični psiholog in patronažna sestra. Osnovno delo dispanzerja je delo z otroki do 18. leta starosti, ki imajo s samim seboj, ali v stiku z okolico določene motnje. Najčešče se te motnje kažejo pri učenju, pri spanju, hranjenju, slabi prebavi (odvajanje), izločanju (nočno mokrenje), v odnosu z dogajanji in ljudmi v okolici, pri starejših otrocih oz. mladostnikih pa — bežanje od doma, popivanje, uporaba drog, ipd.

Pri otrocih — osnovnošolcih je najpogostejša motnja „močenje postelje", ki se kaže v tem, da otrok redno ali pogostokrat ponoči in tudi podnevi moči posteljo. O bolezenskem stanju lahko govorimo nekje po 6. letu starosti. Ta motnja je lahko čustvenega ali razvojnega izvora. Velikokrat so pri tej „bolezni" v ospredju psihične sposobnosti oz. motnje kot npr. strah pred neznanjem oz. slabo oceno, ipd. V manjšem številu primerov je močenje postelje lahko tudi duševna stiska oz. motnja (npr., ko od otroka zahtevamo večji napor — ob vstopu v šolo, vrtec). Pojavljajo se tudi primeri „močenja postelje", v katerih gre za rivalstvo z mlajšim bratcem ali sestrico. Otrok hoče s tem načinom pritegniti pozornost staršev nase.

Druga zelo pogosta motnja pri šolarjih se kaže v pretiranem šolskem nemiru, ko otrok ni sposoben sedeti za klopjo dalj časa. V teh primerih gre lahko za minimalne možganske okvare (težki porodi, ipd.), ali pa so vzroki drugje (družinske razmere, v katerih otrok živi, ipd.). Otrokom s tako motnjo je treba omogočiti čim več gibanja, čim več sproščanja energije. Včasih, pri nekoliko hujših motnjah je potrebno otroku pomagati oz. zdraviti z zdravili. Pri manjših motnjah pretirane nemirnosti se velikokrat pokažejo tudi težave s koncentracijo. Otroci se zaradi nemira zelo težko skoncentrirajo in velikokrat preslišijo učno snov in dogajanja okoli njih kljub temu, da nimajo nobenih drugih težav (povprečna inteligenca, urejene družinske razmere...).

Taka motnja s pravilnim in predvsem strpnim odnosom staršev in vzgojiteljev do teh otrok z leti in nadaljnjim razvojem popolnoma mine. Otrok s takimi motnjami je precej, pravzaprav jih je

čedalje več (približno 3 otroci na razred).

Tudi pri otrocih se lahko pokažejo psihosomatske težave. Najpogostejša je astma, pri šolarjih pa imamo celo primere z rano na želodcu. Te motnje zahtevajo terapijo tako psihiatra kakor tudi pediatra.

Pri mladoletnih osebah gre največkrat za identiteto krizo, ki se pokaže v različnih motnjah: beg od doma, popivanje, uporaba drog, ipd.

V precej primerih se pojavljajo tudi nevrotske, depresivne motnje, ki se kažejo v prevelikih težavah v odnosu s starši, v pretiranem ukvarjanju s samim s seboj. Pri nekaterih mladostnikih se pojavljajo že prava psihozna stanja.

Naše teamsko delo v veliki meri teži na kontaktiranju z drugimi institucijami (šolo, v katero je otrok oz. mladostnik vključen, vzgojno posvetovalnico, socialno službo, raznimi zavodi in bolnišnicami...)

Zelo pomembno in za otroka izredno koristno je sodelovanje s starši, kar pa je velikokrat težko, saj starši zelo neradi sprejmejo dejstvo, da ima njihov otrok (mladostnik) določene težave, ki zahtevajo posebno, strokovno obravnavo. Staršem skušamo pomagati, da spoznajo težave otroka (mladostnika), da se jim znajo približati, da so do otrokovih motenj strpni, da ga sprejmejo takšnega, kakršen je.

Velikokrat se zgodi, da otroka spremljajo poleg npr. čustvenih motenj tudi fizične motnje (govorne napake, nehoteni gibi, ipd.), kar imenujemo kombinirane motnje.

Pri svojem delu uporabljamo predvsem igralne in druge terapije, velikokrat pa se moramo poslužiti tudi medikalne terapije (zdravila). Dnevno išče našo pomoč približno 7 — 10 otrok, ki jih sprejmemo po dogovoru oz. telefonskem naročilu.

V veliko pomoč pri določanju diagnoze, pri izbiri pravilne terapije, predvsem pa pri prvem kontaktu z otrokom, ki je za nadaljnje delo najpomembnejši, so nam prav igrače, predvsem različne kocke, pika slika, družabne igre, pliš igrače.

Z igro otroka najlažje pridobiš in mu vliješ zaupanje, skozi igro otroka opazuješ, mu omogočaš sproščanje, izražanje njegovih čustev, ugotavljaš njegovo vztrajnost, iznajdljivost, strpnost, ipd.

Pripravila: Sandra Grbec

(Nadaljevanje s 4. strani)

delovnih organizacijah in jim dati možnosti za večje odločanje pri sredstvih. Ni bojazni, da bi sredstva zapravili, predvsem bi jih usmerili v nove tehnologije, ki bi jim prinesle večje koristi in hkrati zaposlili njihove otroke! (socialna diferenciacija vedno bolj deluje). Druga pot je tudi spreminjanje stališč pri tistih, ki se s strahom ozirajo na armado brezposelnih strokovnjakov, ker se bojijo za lastne položaje. Ta strah bi lahko bil odveč, saj vemo, da se pri efektnosti dela, delavci z izkušnjami ne razlikujejo z novimi delavci s spričevali, — razbiti bi bilo treba mit šolskih papirjev, ki se je po določeni logiki razvijal zadnjih dvajset let. Predvsem pa bi kazalo odpreti pot ustvarjalnosti pri delu in tvornemu medsebojnemu sodelovanju, kjer so na prvem mestu skupni cilji.

Sergej Pirjevec

Hrup, ta večni hrup

Že od prvega dne, ko so stroji v vijakarni zaropotali, je hrup v tem oddelku stalen spremljevalec delovnega procesa. V samem začetku mogoče to ni tako nadlegovalo, z leti pa, ko so bili delavci ropotu izpostavljeni vedno več časa, je ta „spremljevalec" postajal vse bolj neugoden in nadležen. Najvišji nivo ropota, ki ga dopuščajo naši predpisi, znaša 90 db(A). Če je nivo ropota višji in če se ropota drugače ne da zmanjšati, je potrebno slušne organe zavarovati pred okvaro z zaščitnimi sredstvi. Po meritvah, ki jih v skladu s predpisi opravlja zavod za zdravstveno varstvo iz Maribora, se hrup v vijakarni giblje med 92 db (A) do maksimalno 89 db (A). Vsled tega morajo delavci v vijakarni stalno uporabljati zaščitna sredstva proti okvari sluha.

Večkrat smo razmišljali, kako s tehničnimi posegi zmanjšati ropot v vijakarni, vendar kaj več kot izrečena opozorila ni bilo storjenega. Prav gotovo smo pri preselitvi vijakarne, ko so bile možnosti za ublažitev hrupa mogoče največje, vse skupaj zamudili. Kljub temu smo ob tej priložnosti dosegli določeno izboljšavo in sicer, da je bil prostor pakirnice, ki ni tehnološko neposredno vezan na ostali proces, baziran tako, da delavci niso izpostavljeni tolikšnemu ropotu, kot so bili dotedaj. Prav tako so delavnice vzdrževanja v ločenih prostorih.

Do konkretnejših razmišljanj in razgovorov v zvezi s tehničnimi posegi pri zmanjšanju ropota v vijakarni je prišlo v letu 1982, ko so vodilni delavci TOZD „Kovinski izdelki" stopili v stik z »Građevno projektivnim zavodom" iz Reke, ki analizira, projektira in izvaja dela za zmanjšanje hrupa pri posameznih tehnoloških procesih.

Na osnovi teh razgovorov in na zahtevo TOZD „Kovinski izdelki" je bil izdelan elaborat za sanacijo ropota v vijakarni, ki zajema:

I. zmanjšanje ropota neposredno pri izvoru:

— namestitev zvočno izolacijskih kabin za avtomatske preše,

— namestitev zvočno absorbcijskih dušilcev za stružne avtomate,

II. zmanjšanje ropota posredno — na poti od izvora do slušnega organa:

— namestitev zvočno absorbcijskih visečih plošč po vsem stropu,

— namestitev zvočno absorbcijskih zaves okoli strojev, ki se jih neposredno pri izvoru ne da zvočno izolirati,

— namestitev zvočno absorbcijskega materiala na bočnih stenah hale.

Na osnovi elaborata je bil izdelan predračun, ki pa ga zaradi visoke cene ni bilo možno akceptirati. Zato je bil razdeljen v posamezne faze. V prvo fazo spada sanacija strojev, ki k ropotu v vijakarni največ prispevajo. Sama sanacija bi zajemala namestitev zvočno absorbcijskih dušilcev za stružne avtomate in poizkusna izdelava zvočne izolacije kabine za eno prešo. TOZD „Orodjeremont" je prevzel delo, ki je v začetku dobro steklo, sedaj pa se je zataknilo pri nabavi izolacijskega materiala, ki je na tržišču težko dosegljiv.

Ob ugodni sanaciji prve faze se bo zatem pristopilo k nadaljnji sanaciji, ki pa bo odvisna tudi od finančnih možnosti.

Milovan Vidmar

Dobro počutje delavcev odvisno tudi od toplotnega okolja

Ko govorimo o delovnih pogojih, imamo v mislih vse ekološke faktorje, ki vplivajo na delavčev organizem. Ti se delijo v fizikalne in kemijske. Izmed fizikalnih faktorjev si bomo nekoliko pobliže ogledali toplotno okolje, ki sestoji iz:

a) temperature zraka
b) vlage v zraku
c) gibanja zraka

Toplotno okolje je nedvomno eden najpomembnejših dejavnikov delovnega okolja, saj vedno in stalno vpliva na delavca pri vsakem delu.

Normative toplotnega okolja ureja Pravilnik o splošnih ukrepih in normativih varstva pri delu za gradbene objekte, namenjene za delovne in pomožne prostore (Ur. l. SFRJ 27/1967). Ta pravilnik v tabeli I določa naslednje dovoljene vrednosti za temperaturo, relativno vlažnost in gibanje zraka v delovnih prostorih:

A V zimskem času

1. Temperatura zraka

— lahko delo — 17 — 22° C

— srednje težko delo — 15 — 17° C

— težko delo — 13 — 15° C

2. Relativna vlažnost: do 75%

3. Maksimalno dovoljena hitrost gibanja zraka:

— lahko delo — do 0,3 m/s

— težko delo in srednje težko delo — do 0,5 m/s

B. V poletnem času:

1. Temperatura zraka

	najvišji viri toplote
— lahko delo	28° C
— srednje težko delo	28° C
— težko delo	28° C

2. Relativna vlažnost

pri 28° C max. 55%
pri 26° C max. 60%
pri 24° C max. 65%
pod 24° C max. 73%

3. Maksimalna dovoljena hitrost gibanja zraka

— lahko delo	0,5 m/s
— srednje težko delo	0,7 m/s
— težko delo	0,5 do 1 m/s

Poleg ocenjevanja po omenjenem Pravilniku, se izračuna še efektivno temperaturo (EF), ki kot kombinacija mikroklimatskih faktorjev (temperature, rel. vlage in gibanja zraka) podaja ugodno ali neugodno počutje delavcev, četudi je kakšen od izmerjenih faktorjev izven meje, ki jih dovoljujejo naši veljavni predpisi. Da je toplotno okolje ugodno pravimo, ko delavec v zoni toplotnega komforta, nima toplotnih obremenitev, mu ni vroče, ga ne zebe, se ne poti — skratka počuti se ugodno. Ko govorimo o neugodnem toplotnem okolju, mislimo na toplotno okolje, ki povzroča toplotno obremenitev. Ta pospeši nastanek utrujenosti, padec delovnega učinka, duševno in telesno neugodje ter ima lahko za posledico poškodbe pri delu ali celo bolezni v zvezi z delom.

Če primerjamo dobljene rezultate letnih meritev z dovoljenimi vrednostmi, lahko ugotovimo, da je temperatura zraka na večini delovnih mest nekoliko nad dovoljeno vrednostjo (28° C). Relativna vlažnost in gibanje zraka je v mejah dovoljenih normativov. Ker se ekološke meritve opravljajo v najtoplejših mesecih (julij, avgust), ko se zunanja temperatura zraka giblje med 28 in 35° C, je neugodno toplotno okolje omejeno le na dva meseca. Kljub takim temperaturnim konicam, ko je temperatura v delovnih prostorih presegla 30° C, lahko ugotovimo, da je efektivna temperatura na večini delovnih mest, v območju ugodnega fiziološkega počutja delavcev. Eksterne toplotne vrednosti, ki se pojavljajo v poletnih mesecih, bi bilo možno odpraviti le s klimatizacijo delovnih prostorov. Podatki zimskih ekoloških meritev so na večini delovnih mest pozitivni. Kot povsod tudi tu izstopajo dela in naloge, ki se opravljajo v prostorih, ki niso ogrevani (skladišče) in na prostem. Za taka in podobna dela in naloge so po Pravilniku o osebnih zaščitnih sredstvih predpisana zaščitna sredstva, ki delavce varujejo pred neugodnimi klimatskimi pogoji.

Če primerjamo podatke efektivne temperature z normativi, ugotovimo, da je leta v območju ugodnega fiziološkega počutja delavcev.

Vlado Maglica

Nepozabno srečanje na Dobrniču

Delegatke iz Izole pred spomenikom padlih NOB v Žužemberku (od leve proti desni): Grželj M. (delegatka 1. kongresa 1943), Vrabec M., Dodič G., Ilič L., Mršnik S.

V nedeljo, 16. oktobra 1983 je bila v Dobrniču na Dolenjskem proslava ob 40. obletnici prvega zgodovinskega kongresa slovenske protifašistične ženske zveze SPŽZ, ki je bil 16. in 17. oktobra 1943.

Te proslave se je poleg še živečih 82 delegatk takratnega kongresa, udeležilo tudi cca 140 mlajših družbenopolitičnih delavk iz cele Slovenije, med njimi tudi iz Izole in drugih primorskih občin. Proslave so se udeležile tudi predstavnice iz Trsta, Gorice in Avstrijske Koroške. Kot delegatke iz obmorskega mesteca Izola so se svečanosti udeležile članice aktiva žensk in sicer: **Grželj Mara (delegatka 1943), Dolenc Malči, Mršnik Sonja, Dodič Gabrijela, Ilič Liljana in Vrabec Valerija.**

Pot nas je vodila preko Ljubljane v Žužemberk, kjer smo se ustavile pred veličastnim spomenikom padlih borcev NOB, na katerem so vpisana imena tudi neštetih padlih borcev iz Primorske in Istre. Pionirji Osnovne šole Žužemberk so nas na Cviblu blizu spomenika pričakali in zaželeli dobrodošlico ter vsaki pripeli šopek jesenskega cvetja.

Pred spomenikom je vse navzoče udeležence pozdravil predstavnik KS Žužemberk, ena od tovarišic pa je orisala zgodovino teh krajev v NOB, nakar je bil izveden kratek kulturni program.

Delegacija žensk je položila pred spomenik venec. Po komemoraciji smo se odpeljali v šest kilometrov oddaljeno vasico Dobrnič, kjer je bil pred 40. leti prvi kongres SPŽZ. Vasica je bila slavnostno okrašena, vse udeleženke so domačini prisrčno sprejeli z godbo na pihala in povabili na čajanko v staro šolo. Mladina je vsaki pripela na prsi spominsko značko, nato smo v povorki odšli v dvorano, kjer je bil I. kongres. Sledil je prisrčen kulturni program mešanega pevskega zbora, recitatorjev in pionirjev glasbene šole iz Trebanske občine. Slavnostni govornik je bila predsednica republiške konference SZDL tov. Tilka Blaha, ki je orisala zgodovinski pomen tega kongresa.

Po kosilu so nas žene iz Dobrniča povabile na tovariško srečanje, kjer so tovarišice obujale spomine na prehojene težke dni ter v prijetnem vzdušju izmenjale poglede in misli na delo in življenje današnje družbe. Na tem srečanju smo z veseljem pozdravile in pokramljale s prvo sekretarko glavnega odbora Slovenske protifašistične ženske zveze tov. Maro Rupena — Osolnik in tov. Lidijo Šentjurc, ki se je udeležila prvega kongresa kot predstavnica centralnega komiteja KPS z borci zaščitne čete kongresa ter z mnogo drugimi vidnimi družbenopolitičnimi delavkami.

Učenci osnovne šole „Jože Slak — Silvo" Trebnje so za ta jubilej pripravili izdajo posebne številke glasila „Zarja", posvečeno 40. letnici I. kongresa SPŽZ in ga razdelili vsem udeleženkam.

Predstavnica iz Izole se je v imenu vseh prisotnih na srečanju, ženam in vsem sodelujočim v Dobrniču zahvalila za lep sprejem

Liljana Ilič

Delegatke, ki so se udeležile 1. kongresa SPŽZ leta 1943 v Dobrniču.

Tovariško srečanje

V soboto, 8. oktobra je bilo v Dvorih nad Izolo tovariško srečanje žensk Krajevne skupnosti Dvori iz Izole. Srečanje je bilo posvečeno 40. letnici ustanovitve organizacije Slovenske protifašistične ženske zveze SPŽZ, ki so ga z kulturnim programom pripravile ženske iz Dvorov.

Ob tej priliki so nastopili otroci podružnične šole Vojka Šmuc iz Dvorov. Pionirji osnovne šole v Dvorih so prejeli številna priznanja, na katera so zelo ponosni. Priznanja so prejeli: na prvem in drugem srečanju pionirjev zadružnikov, na 10. jubilejnem srečanju pionirjev zadružnikov v Varaždinu, dobili so občinsko plaketo ob občinskem prazniku občine Izola 11. julij.

Članice sekcije za družbeno aktivnost žensk v Dvorih so nam razkazale šolo in razstavo ročnih del, ki so jo pripravile. Razstava je vzbudila veliko zanimanje naših izolskih tovarišic, saj je bila lepo in kvalitetno pripravljena. Razkazali so nam tudi šolsko ekonomijo (pionirsko zadrugo), v kateri rastejo med drugim celo pistači (kikiriki).

Po ogledu šole, razstave in ekonomije ter galerije smo si v zadružnem domu ogledale še razstavo zgodovine Dvorov nad Izolo od sedmega stoletja do konca druge svetovnje vojne, ki jo je pripravila in odprla tov. Nada Morato.

V dvorani zadružnega doma so nam domačinke pripravile pester zabavni program in pogostitev ter vsaki darovale delček svojega ročnega dela. Zelo pohvalno je, da v Dvorih aktivno delujejo v glavnem mlade ženske, kar naj bi bila spodbuda tudi za Izolo. Pomen prvega kongresa SPŽZ 17. oktobra 1943 v Dobrniču na Dolenjskem je podala članica sekcije za družbeno aktivnost žensk iz Dvorov ter ravnateljica osnovne šole Vojke Šmuc iz Izole.

Izolčanke smo ob tej priliki podarile vrtcu igrače, ki so jih prispevali delovni kolektivi **MEHANOTEHNIKA,** Enotnost in Plastika Doro.

Malči Dolenc

Obisk izolskih žena v Dvorih — razgovor pred podružnično OŠ „Vojka Šmuc".

Naši kupci o nas:

Dober glas seže v deveto vas..

Letos v septembru sem vam poslal v popravilo precej igrač. Vse ste mi hitro popravili in vrnili.

S tem dopisom vam želim sporočiti, da sem za vse vaše usluge izredno hvaležen.

Sem učenec 8. razreda osnovne šole, imam 3 leta mlajšega brata in obema je električna železnica in avtomobili na žično vodenje že nekaj let pravi hoby. Električno železnico sem si na veliki deski naredil sam, vseskozi jo dograjujem in dopolnjujem. Zelo me veselijo izdelave križišč, s kretnicami, dodatna osvetlitev prog in seveda najbolj po progah vozeči vlaki. Kadar sem žalosten, ali kadar sem vesel, vedno najdem uteho ali veselje pri električni železnici.

Prav gotovo se mi pri tem včasih tudi kaj pokvari in ko se nabere več stvari, vam jih pošljem v popravilo. To sem storil že nekajkrat v teh letih in vedno sem bil s popravilom zelo zadovoljen, saj ste to opravili hitro, dobro in brez zahtevka za plačilo.

Za sedaj ne morem storiti drugega, kot da vam izrekam izredno hvaležnost. Čeprav vam pišem nekoliko pozno od prejema zadnje popravljene pošiljke, je v meni bila vseskozi misel in želja, da vam v zahvalo napišem pismo, s katerim želim povedati, kako vaše dobro ravnanje lahko osreči človeka.

Če bom imel kdaj možnost, bi vas prav rad obiskal, sedaj pa vam želim mnogo poslovnih uspehov in se vam za vse usluge še enkrat najlepše zahvaljujem.

Pozdravlja vas,

Aleš Plojak
iz Črnuč

Literarni kotiček:

Valovi na morju

Stojim na terasi naslonjena na zid. Mrzlo, megleno jutro. Pogled mi odpotuje med izolske hiše. Rada imam to mesto. Najraje bi ga objela in ga nikoli več spustila. Zdaj se zagledam v morje in njegove valove. Nadaljujejo njihovo enolično pot proti obali. So žalostni, so srečni? Glej, zdaj se je eden ustavil. Stoji kakor konj, ko se postavi na zadnje noge? Zdi se mi, da se smeje. Mogoče mi hoče povedati, da je srečen. Kdo ve, od kod je? Pogledam in že ga ni več. Zdaj ga zagledam bliže obali. Ne zmeni se več zame. Samozavestno nadaljuje svojo pot. Njegova bela griva se veča. Tudi on se veča. V velikem ovinku se ogne ladji, ki pluje tam mimo. Ladja pusti za sabo veliko majhnih valov, ki hitijo proti obali. Zdaj so malo upočasnili svoj tempo. Kot da bi mislili, da jim bo zmanjkalo moči, da ne bodo mogli priti do obale. Saj res, kje je pa moj veliki val? Izgubila sem ga. Kdo bi ga zdaj našel, med tolikimi modrimi, sinje modrimi, zeleno modrimi valovi. Zlivajo se drug v drugega. Ne moreš jim določiti začetka in konca. Vedno proti obali, vedno proti obali. In tam, tam je konec njihovega življenja. Tam se vsak val, eden za drugim razbije. Njihova lepa griva izgine neznano kam. Mogoče premaknejo droben kamenček na obrežju ali oblznejo krake zvezde, ki se je prebila proti morju in ki je valovi ne puste noter. Ali pa trčijo ob pomol, se dvignejo razkrojeni na tisoče kapljic slane vode in se počasi, neverjetno počasi spustijo nazaj v morje. Hitijo, hitijo, nikoli jih ni konec. Človek jim nič ne more. Valovi bodo še vedno pluli svojo pot. Kakor mogočna bitja, ki jim ni treba bojevati se za obstanek. Plujejo, imajo grive. Včasih. Včasih so čisto majhni. A so in bodo. Ti valovi. Ta mogočna bitja.

Tatjana Tul,
Literarni krožek
OŠ Vojke Šmuc Izola

Lep spomin na Mehanotehniko

Pred kratkim smo se učenci sedmega in osmih razredov osnovne šole pri zavodu za usposabljanje invalidne mladine Kamnik odpravili na ekskurzijo po slovenskem Krasu in Slovenskem Primorju. Dež nas je spremljal vso pot od Vrhnike do Belega Križa. V Izoli, kjer smo se na svoji poti najprej ustavili, nas je pozdravilo sonce.

Napotili smo se v tovarno igrač Mehanotehnika. Sprejel nas je prijazen tovariš, ki nam je povedal nekaj splošnih podatkov o tovarni, o proizvodnji in delavcih. Izvedeli smo, da je zaposlenih 1600 delavcev, od tega 2/3 žensk. Izdelujejo približno 60 različnih vrst igrač, ki razveseljujejo otroke v naši ožji in širši domovini in v 60 tujih zahodnih državah. Največ prodajo na ameriški trg, kjer so najbolj priljubljeni otroški telefon in železnice.

Med nami nas je precej takih, ki se v prostem času ukvarjamo predvsem s tehničnimi igračami. Sestavljamo različne konstrukcije in jih potem s pomočjo elektromotorčkov poskušamo spraviti v pogon. Zato smo s podvojenim zanimanjem ogledovali izdelavo telefonov. Med tem so naši nepokretni tovariši na kupu odpadnih artiklov nabrali veliko različnih delov, iz katerih so potem sestavili še zelo uporabne avtomobile — formule, letal, tovornjake, traktorje, še celo „fliper" in sanke.

Ob slovesu smo v spomin na obisk v Mehanotehniki dobili v dar dva kompleta „Flipper", dva kompleta telefonov, štiri komplete BIMO — kock in tovornjak — keeper.

Bili smo zelo presenečeni in veseli, saj smo si na tihem te stvari zelo želeli. Z njimi se bomo lahko igrali, nekaj pa jih bomo uporabili na našem srečolovu.

Z ogledom delovne organizacije Mehanotehnika smo razširili svoje obzorje. Spoznali smo njihov proizvodni proces in razmere, v katerih delajo delavci. Prijetno so nas presenetili lepo urejeni nasadi okrog tovarne.

Vodstvu Mehanotehnike se lepo zahvaljujemo za gostoljubnost.

Vsem delavkam in delavcem želimo veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Učenci 8. a, 8. b, 7. r.
OŠ pri ZUIM, Kamnik

LIST

V peči plapola ogenj.
Zunaj se osamljen list
z zadnjimi močmi
bori proti vetru.

Nenadoma odleti,
zajadra proti zemlji.

Zdrznem se, pomislim:
tako se bom morala
tudi jaz boriti,
tako se bom borila
in nekega dne
me bo veter zvezd utrgal
z drevesa življenja.

Ražman Klavdija, 8.

Človek človeku

ČE ŽELIMO POVEČATI STORILNOST

V obdobju, v katerem se nahajamo, je delovna storilnost nedvomno velikega pomena, zato je prav, da ji posvetimo kar največ pozornosti.

Ustanovitelj neke velike delniške družbe je nekoč dejal: „Še nikoli nisem doživel, da bi se pri pravih ljudeh vse dalo doseči z denarjem in samo z denarjem, temveč je tisto, kar ljudi spaja in jih drži skupaj prej želja izkazati se pred drugimi." Da je imel prav, je spoznalo že veliko poslovnih in celo zgodovinskih mož, kar nam zelo nazorno prikažeta naslednja primera.

Zgodilo se je v eni izmed valjarn velike jeklarske družbe, katero je zaradi izredno nizke storilnosti obiskal zaskrbljeni lastnik. V pogovoru z direktorjem te valjarne, kateri mu je zatrjeval, da je poskušal že vse, da bi se storilnost povečala, se je lastnik naposled domislil. Bila je ravno ura, ko je dnevna izmena zapuščala valjarno, zato je enega od delavcev povprašal, kolikokrat so danes naložili. „Šestkrat" je odgovoril delavec. Lastnik je nato s kredo na tla zapisal veliko šestico. Ko so prihajali delavci nočne izmene, so hoteli vedeti kaj tista šestica pomeni. Obrazložili so jim, da jih je obiskal „veliki šef" ter jih povprašal kolikokrat so naložili ter to zapisal na tla. No, naslednje jutro je lastnik ponovno prišel na tovarniško dvorišče in opazil, da so delavci nočne izmene prečrtali šestico in na veliko zapisali sedmico. Ko so delavci dnevne izmene zagledali na tleh s kredo zapisano število sedem, so bili prepričani, da se delavci nočne izmene imajo za boljše od njih. Z vso vnemo so se vrgli na delo in ko je napočil večer, so ponosno na tla zapisali orjaško številko deset. Kako so se stvari odvijale naprej verjetno ni težko predvideti, saj je ta valjarna, doslej zadnja po storilnosti, prekosila vse druge obrate velepodjetja.

Kadrovske vesti

Prišli

TOZD „Tehnične igrače"

Gregorič Anastazija DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Sergaš Lila DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Rehič Jasna DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Baruca Silvana DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Peroša Mirjana DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Benko Zorica DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Franca Jožica DE 1100 — sestavljalka—pakovalka

Grbec Ecij DE 1010 — strugar

Paliska Rober DE 1300 — mlinar plastičnih mas

Perič Marino DE 1100 — oskrbovalec montaže

Veljak Moreno DE 1200 — oskrbovalec montaže

Miško Marjan DE 1100 — oskrbovalec montaže

Čendak Kristina DE 1300 — predelovalka plastičnih mas

TOZD „Kovinski izdelki"

Brezovšek Boris DE 4200 — bobnar

DS „Skupne službe"

Peševski Stavre SM 9290 — trgovski potnik

Runko Milena pripravnik — štipendist s SŠ

Odšli

TOZD „Tehnične igrače"

Arbajter Slavko DE 1300 — disciplinsko razrešen

Rožič Marino DE 1100 — sporazumno prenehanje

Bjelić Dragica DE 1200 — sporazumno prenehanje

Hotež Ernesta DE 1400 — starostno upokojena

Žagar Ema DE 1100 — invalidsko upokojena

Prodan Verina DE 1300 — sporazumno prenehanje

Rajič Desa DE 1300 — sporazumno prenehanje

Ritoša Suzana DE 1100 — sporazumno prenehanje

Bon Mirjana DE 1100 — na lastno željo

Švagelj Milka DE 1100 — invalidsko upokojena

Vižintin Klavdij DE 1200 — na lastno željo

Šimunaci Sabrina DE 1100 — sporazumno prenehanje

Škof Alma DE 1200 — invalidsko upokojena

Perič Marino DE 1100 — odšel v JLA

Paliska Robert DE 1300 — odšel v JLA

Malenič Vera — DE 1100 — disciplinsko razrešena

TOZD „Kovinski izdelki"

Brezovšek Boris DE 4200 — sporazumno prenehanje

TOZD „Pliš igrače"

Fabjančič Ivan DE 6000 — sporazumno prenehanje

TOZD „Orodje-remont"

Udovič Stanko DE 8100 — starostno upokojen

Dobrilovič Bruno DE 8100 — sporazumno prenehanje

Kardinar Mijo DE 8200 — sporazumno prenehanje

Šuštar Bogomir DE 8300 — odšel v JLA

DS „Skupne službe"

Iskra Edvard SM 9600 — sporazumno prenehanje

Božič Marlis SM 9700 — sporazumno prenehanje

Majerič—Dokič Ervin SM 9110 — disciplinsko razrešen

Upokojili so se.

Hotež Ernesta

v Mehanotehniki je delala od 28. 7. 1960 do 9. 9. 1983 na delih in nalogah stiskalničarke in sestavljalke — pakovalke.

Žagar Ema

v Mehanotehniki je delala od 19. 1. 1963 do 31. 7. 1983 na delih in nalogah sestavljalke—pakovalke.

Švagelj Milka

v Mehanotehniki je delala od 13. 9. 1962 do 31. 8. 1983 na delih in nalogah sestavljalke—pakovalke, vodje traku, urejevalca naprav in skupinovodje sestavljalk.

Škof Alma

v Mehanotehniki je delala od 5. 12. 1979 do 15. 9. 1983 na delih in nalogah predelovalka plastičnih mas, snažilke delovnih prostorov, vodje prodajalne in sestavljalke—pakovalke.

Udovič Stanko

v Mehanotehniki je delal od 1. 1. 1959 do 11. 8. 1983 na delih in nalogah orodjar, kontrolor orodij in skupinovodja orodjarjev.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo ob odhodu iz našega kolektiva veliko osebne sreče in zadovoljstva, za dolgoletno sodelovanje pa se jim iskreno zahvaljujemo.

V spomin

Po dolgotrajni in hudi bolezni je umrla naša sodelavka Božič Vali.

Rodila se je 5. 11. 1943 v Mariboru v delavski družini, ki je štela pet otrok. Živela in odraščala je v skromnih razmerah, kot je bilo za tedanje čase značilno.

Leta 1950 je začela hoditi v šolo v Mariboru, v sedmem razredu osnovne šole, ji je umrla mati in kmalu nato še oče. Leta 1962 je prišla v Izolo, kjer si je z možem ustvarila topel dom. Zaposlila se je v Invalidskem vojaškem domu v Strunjanu.

Leto dni kasneje, 7. februarja 1963 se je zaposlila v delovni organizaciji Mehanotehnika kot referent prodaje na domačem trgu. Poznali smo jo kot izredno živahno, vedno nasmejano sodelavko, ki je s svojim optimizmom za vsakega našla prijazno besedo.

Prebolela je operacijo in spet zaživela polna upov in načrtov za prihodnost. Sredi načrtov jo je pred kratkim ponovno napadla okrutna bolezen, ki ji je v 40. letu starosti, kljub njeni izredni volji in optimizmu, pretrgala nit življenja.

Za vedno so se zaprle njene oči, ki so še pred nekaj dnevi tako pogumno in vedro zrle v svet. Svoje najdražje je pustila v neizmerni bolečini.

Naša želja je, da bi naše besede tolažbe vsaj delno ublažile bolečino svojcev, kajti izgube jim kljub našemu globokemu sočustvovanju ne moremo nadoknaditi.

Polagamo njeno telo v slovensko grudo, ki naj ji nudi zadnji tihi dom, kjer prenehajo vse težave in bolečine in naj počiva v miru.

Svojcem v imenu celotne delovne organizacije izrekamo globoko in iskreno sožalje.

Sodelavci

V spomin

Onemeli stojimo ob odprtem grobu **Andrijašič Vojka,** *da se zadnjič poslovimo od njega. Kruta bolezen ga je iztrgala iz naše sredine, predvsem pa iz sredine njegovih najdražjih.*

Rodil se je 22. 7. 1954. leta. Izhajal je iz revne in zavedne delavske družine. Že kot majhen deček je zbolel za težjo in dolgotrajno boleznijo, ki mu je dolgo časa onemogočala zaposlitev. Ko si je leta 1979 ustvaril svojo družino, se je leto dni kasneje zaposlil v naši delovni organizaciji kot transportni delavec. V zakonu se mu je rodila hčerka Rea, ki jo je neizmerno ljubil.

Ob grobu sodelavca Vojka je prav, da povemo da je bil vesten delavec in dober tovariš, ki ni poznal lastnih koristi. Prav tako kot je svojo bolezen in svoje mlade družinske preizkušnje prenašal trdno in potrpežljivo, je znal prenašati včasih naporne delovne naloge.

Poznali smo ga kot delovnega in tovariškega sodelavca in takega bomo ohranili v našem spominu.

Vsakemu, ki ga je poznal, je v tem trenutku težko pri srcu, saj vemo, da ga ne bomo nikdar več srečevali v naši delovni sredini.

Z bolečino v srcu te izročamo v naročje slovenski zemlji, na tvoj zadnji in večni počitek.

Tvoji dragi ženi, hčerkici Rei, ki je s tvojim odhodom izgubila ljubečega očeta, staršem, sestri in vsem ostalim svojcem izrekamo iskreno in globoko sožalje.

Sodelavci

Srebrn mesec se je skril
in črna noč je vse zakrila.
Nekdo je tiho pozvonil,
začudena sem odklenila.

Rdeča kapa, plašč kosmat,
košata, dolga bela brada.
»Pa kaj bi, tujec čudni, rad?
Ti je ljudi strašit' navada?«

*

»Edino tu še luč gori
pa sklenil sem, da pridem v vas.
In treba se me bati ni,
poznaš me, jaz sem Dedek Mraz!«

Če pride tak visok obisk,
pač ni, da bi preveč okleval.
Še močne roke topel stisk
in urno se je noter zdeval.

»Ne izgledaš mi preveč spočit
in glas ti ne zveni veselo,
pa dajva srečanje zalit,
kaj močnega te bo ogrelo!«

*

»Oh kaj bi siromak tajil!
Peš kilometre premagujem.
Sistem je tudi nas privil,
ker, nelikvidno da poslujem.«

»Ne boš mendà mi zdaj trdil,
da so ti bone omejili!
Kako boš pa porazdelil,
kar ste otrokom namenili?!

*

Oprosti, kje so srnice,
jeleni močni in medvedi,
ki so okrog vozili te?
A se pri njih že tudi štedi?«

»Voznine vse smo znižali,
tako so z občine ukazali,
in moji kosmatinci vsi
drugje so delo poiskali.

Obljubil jim je konkurent,
ki onstran meje ordinira,
v devizah kak visok procent.
Kaj hočem, dinar devalvira!

*

Lep del medvedjega rodu
je moral kar takoj zaspati,
baje elektrike, medu,
na tak način se manj potrati.

Edina možnost, ki jo imam,
da pridem na zeleno vejo:
da zajčke in srnice prodam
za lire, tja čez laško mejo.

*

Tako povečal bi izvoz
in s svojimi močmi pomagal,
da vsi bili bi čimprej kos
poplačat puf, ki nas je zjagal.

Odslej že dolgo vrsto let
daril zavijati ne smejo.
Ljudje, ko vidijo paket,
pred nosom vrata mi zaprejo!

*

Vesel sem kanil onstran it'
za damske glave laka kupit.
Sem moral plačat' depozit,
pustit' carinikom se lupit!

A najbolj me skeli spomin,
ko tamkaj srečal sem Miklavža.
Pomahal je na tak način,
da se grenko v srce mi gravža!«

Kakšne pakete nam boš prinesel za naslednje leto? Ne preveč vesel izraz imaš!

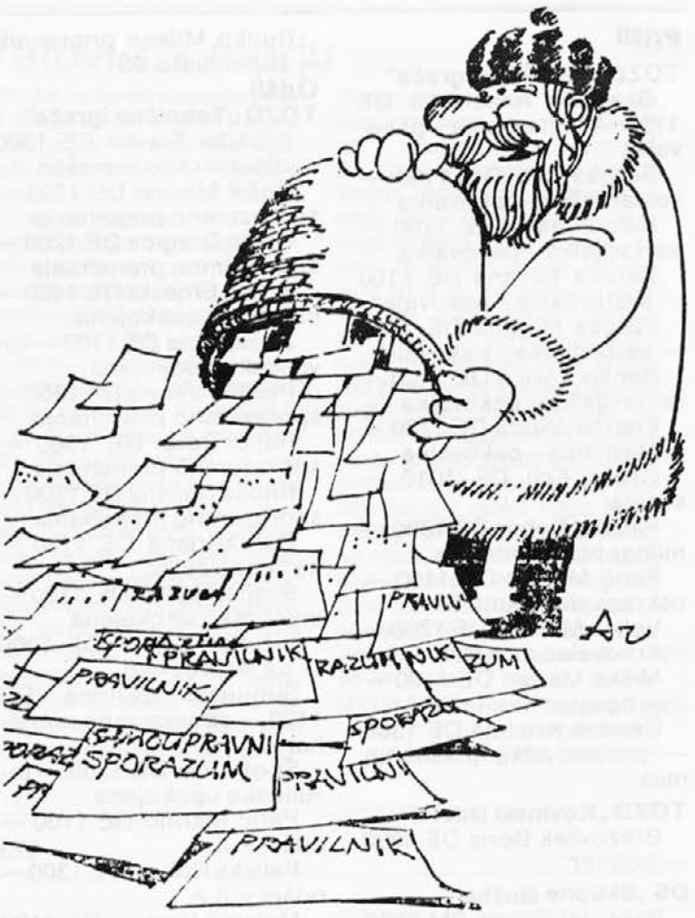

Mehko sijale so oči,
molče so vame se zazrle.
Iskale niso pomoči,
vseeno plaz idej udrle.

»Željam pa davek ni nabit!
In volja trda ni na bone!
Na konec moč je zlemu prit'
le, če železen duh ne klone!

*

En prima forum je pri nas,
ki zna pomagat' iz zagate!
Ne delaj več si sivih las,
a si pozabil sindikate?!

Lotimo skupaj se stvari,
z Občinskim svetom z roko v roki!
Pozabljaš, da smo v godlji vsi,
da skupni cilji so visoki!«

Izdelela sva urno plan,
kako pripraviti ves špas
za tisti čudoviti dan,
ko nas obišče DEDEK MRAZ.

*

Uredniški odbor
(Marija Malus)

Poskusite, pa nič zato, če boste imele grenak priokus:

Praktična kuharica skozi vse dni leta

V vseh obdobjih so za tiste čase primerno, razni kuharji in nekuharji svetovali gospodinjam praktične jedi. Želeč našim delavkam (pa tudi tistim „dedcem", ki morajo prijeti za kuhalnico) pomagati pripraviti jedi iz materiala, ki se ga trenutno dobi na trgu, oprostite v trgovini, smo po neznanem avtorju povzeli nekaj najbolj uspelih receptov.

Nedušena inflacija

Potrebuješ: dobro zarejeno (po možnosti domačo) inflacijo.

Priprava: Zgoraj navedeno inflacijo pokušaj zaklati, po možnosti z domačim, skrhanim in neostrim nožem. Če ti to ne uspe, jo zadavi, po možnosti z lastnimi rokami. Če si mehkega srca, to opravilo prepusti tujim bančnikom, ki bodo to opravili strokovno in povsem neprizadeto. Če inflacija ne brca več, pomeni, da je mrtva. V roke vzemi kak prazen trezor — blagajno. Nepomembno je kakšno, kajti v tem času so vse prazne. Prazno blagajno je treba prepojiti z raztopino realnega tečaja dinarja in planirano konvertibilnostjo tega. Ko! vse skupaj segreješ na kreditno temperaturo, dodaj, nekoliko zveznega proračuna, vendar ne več kot ščepec, sicer bo jed zelo pikantna. Šele, ko vsa zmes pordeči (kot rak v vreli vodi), zmesi prilij nekaj žlic čimbolj svežih vročekrvnih razprav o subjektivni odgovornosti. Ko vsa zmes ponovno dobro prevre, takoj dodaj mrtvo inflacijo. Sedaj moraš paziti, da se ti jed ne prismodi, kar je vsled malenkostne nepazljivosti povsem mogoče. Da boš lahko pripravila nedušeno inflacijo, moraš dodati zajetno pest obljub in osnutkov planov. Ko vse dobro premešaš, lahko serviraš s tem, da ne pozabiš kot prikuho dodati pol kilograma delegatskega gradiva, po možnosti nepredelanega.

V kolikor jedi ne nameravaš takoj pojesti, jo lahko shraniš v zmrzovalniku. Pri tem velja opozoriti, da odmrzjeno jed lahko ponovno zmrzneš. Še priporočljivo je zlasti, če želiš popestriti jedilnik posebno v poletnih in jesenskih mesecih.

Odprta meja v pologovi omaki

Potrebuješ: mehko kuhano, kar najbolj odprto mejo.

Priprava: Najbolje je tisti konec, ki leži ob Škofijah. Kljub temu, da si odbrala najmehkejši del odprte meje, je zaradi posebnega priokusa priporočljivo, da vse skupaj daš nekaj dni v zadimljen prostor, najbolje kje blizu carinarnice. To bo zmes ne samo zadimilo, pač pa tudi nekoliko omehčalo. V kolikor si jo dimila, jo najprej dobro osnaži, če je kaj jeze depoziterjev na njej, nato pa jo položi previdno na kuhinjsko desko.

S finim, dobro rezočim nožem jo rahlo seseklaj na obeh straneh. Primešaj nekoliko ostrih pripomb o velikanskem odlivu prebivalstva in dinarjev v tujino v lanskem letu. Vtakni prst v zmes in jo poskusi. Če še ne čutiš grenkega priokusa o odprti meji, moraš dodati ščepec misli o razvrednotenju dinarja na Ponterosu. Ponovno poskusi in če si zadovoljna, takoj serviraj na razvaljenem testu delegatskega gradiva. Pologovo solato pripraviš tako, da na hitro popariš potrdilo o depozitu, ki ga lahko kupiš za 5.000,00 din na najbližji banki ali pošti. Depozit moraš še toplega vreči v pekač, v katerega si predhodno vlila sladke obljube našemu ljudstvu o ukinitvi depozita. Peci pet minut in serviraj!

Priporočljivo je, omenjeni jedi dodati klistir kot pijačo, kajti pri uživanju omenjene jedi, se pogosto kot stranski nezaželen pojav, pojavlja zaprtje...

Censki narastek, zabeljen z jezo

Potrebuješ: 1/2 kg svežih cen in nakupovalsko jezo.

Priprava: Sveže cene najprej dobro preberi in izloči tiste, ki niso pretirano porasle v zadnjem času. Naribaj nekoliko limone, da bo vsa zmes še bolj kisla. Jezo, ki pri pogledu na visoko povišanje cen nastane, hitro vmešaj v odbrane cene. Pri tem moraš paziti, da ti jeza ne „pade dol". Zmes nato prideni na ogenj, ki si ga podkurila z obljubami, da cene letos ne bodo pretirano divje porasle. Čez pet minut odstavi od ognja, ker je jed pripravljena. Serviraj hladno.

V kolikor želiš pripraviti še bolj pikantno jed, moraš vzeti polovico količine cen pred zamrznitvijo, ostalo polovico pa po odmrznitvi.

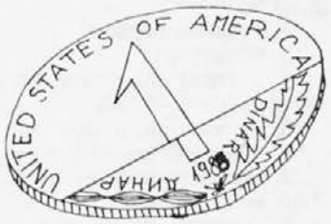

Okisan standard v omaki

Potrebuješ: kos spodnjega dela standarda delavca, po možnosti izpod 10.000,00 din, nekoliko prežganja in grenak odgovor tega delavca na vprašanje: „Kako živiš?"

Priprava: Posebej pripravi nekoliko prežganja in sicer tako, da v kozici na vrelo olje dodaš žlico zadnjega povprečnega osebnega dohodka v SRS. Ko je prežganje pripravljeno, dodaš še kos standarda in grenak odgovor. Paziti moraš, da se vse skupaj ne skisa. Če vidiš, da se namerava vse skupaj skisati, dodaj žlico obljub, da realni osebni dohodki ne bodo več tako padali.

Neposredna kuharica

Pravilnik
o načinih in postopkih, kako priti do zgube

1. teza
Delovni čas traja 8 ur, pri čemer se upošteva 4 ure za prihod in 4 ure za odhod.

2. teza
Delavec, ki pride kasneje od predpisanega časa na delo, mora toliko prej zapustiti delo, ker je potreben počitka, za kar mu pripada dodatek pri osebnem dohodku, ki znaša 50% od osnove.

3. teza
Služba varstva pri delu je dolžna v vsakem delovnem prostoru postaviti divan, zofo ali kavč, ki bi bil namenjen izključno zelo utrujenim vinskim bratcem.

4. teza
Najstrožje je prepovedano buditi med delovnim časom zaspalega delavca, ker je to v nasprotju z načelom, da spanje krepi delavčevo delovno moč, njegove umske in fizične sposobnosti.

5. teza
V delavski restavraciji se mora med delovnim časom (lahko tudi prej, ali potem) točiti vse vrste pijač (alkoholnih), razne coca-cole, ki baje povzroča karcinom. Pijače se morajo nuditi zaposlenim brezplačno. Za višji dvig produktivnosti podjetja, pardon delovne organizacije, pa lahko zaposleni hrano in pijačo odnesejo domov v neomejenih količinah, seveda brezplačno.

6. teza
Pri delu je strogo prepovedano prekomerno delo, ker to škoduje zdravju delavca in ugledu celotnega kolektiva.

7. teza
Če pride do prepirov, nesporazumov ali trenj med delavci in šefi, je dovoljeno pretepanje, da se pokaže realna fizična zmogljivost in moč delovnega človeka.

8. teza
Če delavec nima kaj delati bodisi zaradi pomanjkanja materiala ali volje do dela, je dolžna DO takemu delavcu dodeliti v pomoč še enega delavca.

9. teza
Če delavec med delom polomi orodje, ga je treba nagraditi, kajti kdor ne dela, orodja ne more polomiti.

Sestavljanka I

1. slikarska deščica za mešanje barv
2. Ruski basnopisec
3. Homerjev ep
4. Začetnik slovenske književnosti (1508—1586)
5. zgradba literarnega dela
6. mladinska pisateljica Ela
7. najrazkošnejša lasulja 17. in 18. veka
8. avstrijski skladatelj in pianist (čudežni otrok) 1756—1791
9. naš znani državnik, publicist, družbenopolitični delavec (Moša)
10. neprofesionalec
11. kralj Itake
12. naglas, naglasno znamenje
13. umetnostni muzej v Parizu
14. sklepna beseda
15. it. slikar, ustanovil oblikovne temelje za novejšo umetnost
16. slovenski kipar iz Postojne Meštrovičev učenec (Franc — 1908)
17. smer sodobne umetnosti nastale okoli 1960
18. umetniški slog po baroku okoli (1720—1780)
19. ime ruskega skladatelja
20. Čilski pesnik in politik (Pablo)
21. pesništvo
22. slovenski pisatelj (rojen na Vrhniki 1876, umrl 1918 v Ljubljani)
23. prislov (lat.)
24. znana ameriška plesalka (Izadora — 1878 — 1927)
25. slikarska tehnika s suhimi barvami
26. trak iz tkanine ali kovine, znak odlike pri starejših narodih (sedaj okras za lase)

Ob rešitvi dobite neki rek!

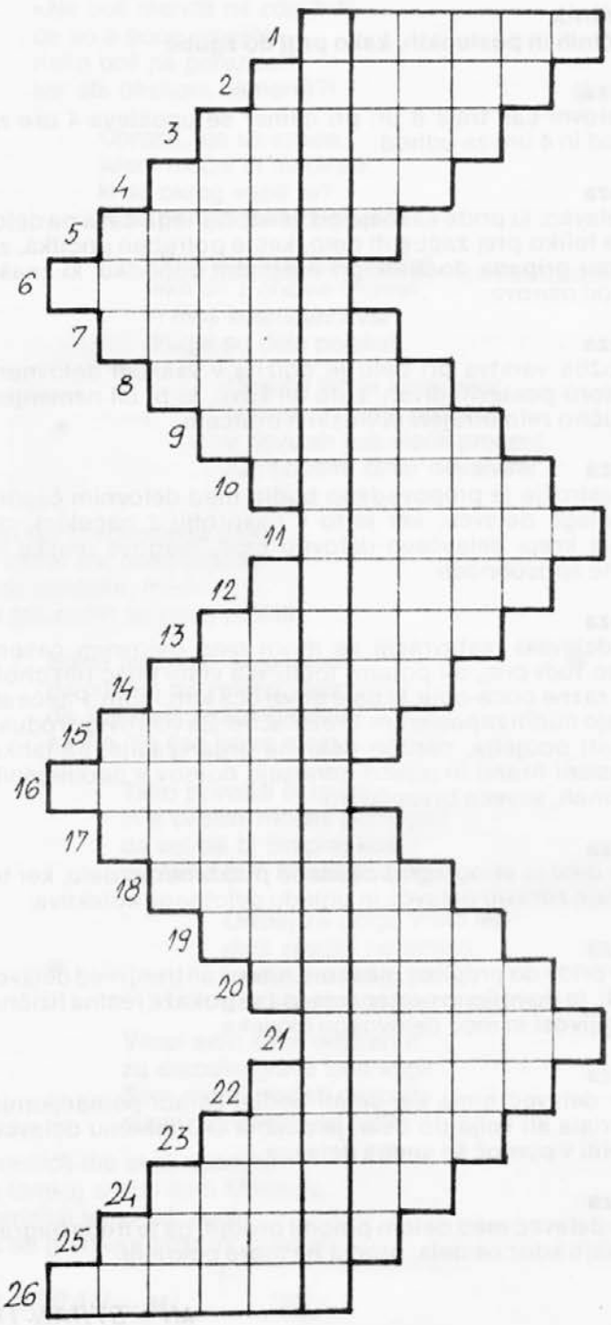

Sestavljanka II

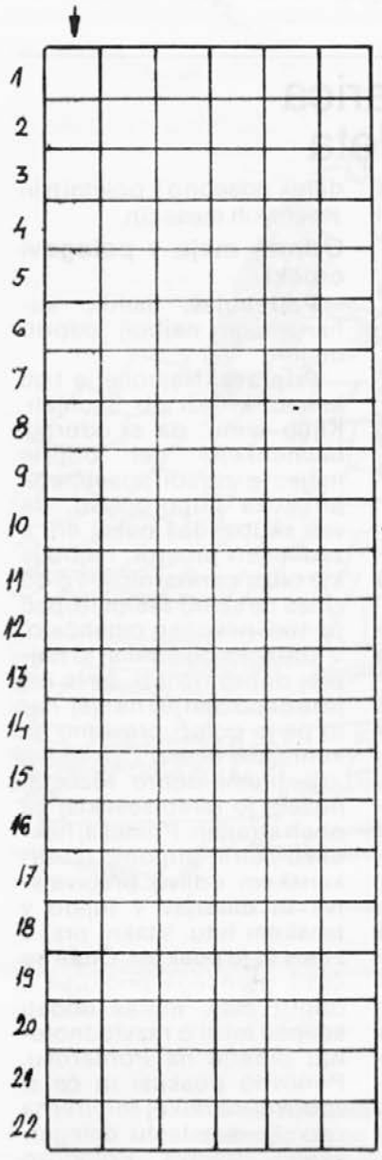

1. nogometno moštvo iz Zagreba
2. element skoka
3. športni komentator RTV Ljubljana
4. ekipa prve B zvezne rokometne lige
5. naš znani šahist
6. strelec iz Ljubljane — član reprezentance
7. nogometaš španske reprezentance
8. naš bivši svetovni prvak v rokoborbi (STEVAN)
9. košarkar reprezentance iz Olimpije
10. ime metalca krogle Saračeviča
11. nogometno moštvo iz Vinkovcev
12. nekdanji nogometaš reprezentance iz Vojvodine
13. košarkar Crvene zvezde in reprezentant
14. nogometno moštvo iz Skopja
15. nogometaš Olimpije in reprezentant
16. igralec OFK Beograda in reprezentant
17. plastična masa za atletske steze
18. nekdanji košarkar iz Zrenjanina
19. naš legendarni tekač na 110 m ovire
20. član košarkarske ekipe iz Škofje Loke
21. naš skakalec v daljavo
22. nogometno moštvo z Vrhnike

Ob pravilni rešitvi dobite izrek!

MI Mehanotehnika izdaja delovna organizacija »Mehanotehnika« Izola.

Glasilo izdaja uredniški odbor: Jože Bolha, Andrej Dujc, Vojko Mahnič, Albin Lovrečič, Željko Popovič, Dušan Sosič, Boris Šlosar.

Glavni urednik: Aleksandra Grbec
Odgovorni urednik: Milan Vuga
Tehnični urednik: Brigita Kukovec
Fotografije: Žika Jovičič

Naslov uredništva: MI MEHANOTEHNIKA, 66310 Izola, Polje 9, telefon 62—121, int. 205.

Priprava za tisk: IBM—Dnevnik Ljubljana,
Tiska: BIROTISK Grosuplje.

Glasilo izhaja v nakladi 2000 izvodov.

Po mnenju republiškega komiteja za informacije SR Slovenije št. 421—1/72 z dne 2.9.1980 je glasilo MI **Mehanotehnika** oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov (7. točka 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu — Ur. list SFRJ 33/72).